63ste Jaargang No. 5156

DAGBLAD

Woensdag 9 Juli 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8 Willemstad Adres: Conscientiesteeg 27

Uitgever en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550, Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. V. Ornes, Postbus 14, Oranjestad, tel. 38

Argentinie viert feest

Staking in Amerika afgewend

Onrust in Athene

ARGENTIJNSE VRIJHEIDSDAG.

Ter gelegenheid van de vrijheidsdag van Argentinië zijn de President van die republiek Peron en de President van Chili Videl Gonzales naar de plaats Tucuman getrokken om die dag te herdenken. Hedenmorgen seint men uit Tucuman, dat de mensen van die plaats opgeschrikt werden door een aardbeving. De beide Presidenten trof geen letsel.

De aardschok duurde 15 minuten lang en begon 9 minuten na middernacht tot nu meldde men geen ongelukken (Tucuman, (AP) 9.7).

De Argentijnse gezant in Londen werd vandaag door de Argentijnse kolonie in Londen gefeliciteerd bij gelegenheid van de onafhankelijkheidsdag, doch er was geen receptie. De kantoren van de delegatie en het consulaat waren gesloten.

STAKING AFGEWEND.

John L. Lewis heeft een overeenkomst getekend waardoor de dreigende staking in de kolenmijnen over heel Amerika is afgewend. Zij krijgen nu het hoogste loon dat er ooit in de geschiedenis is gegeven. Bij dit contract zijn betrokken 150.000 mijnwerkers (Washington, (AP) 8.7).

LEWIS.

ROND LEWIS.

Op een persconferentie vertelde Lewis, dat er overeenkomst zou worden getekend en noemde de overeenkomst verstandig. Binnen een paar dagen zal de hele industrie deze overeenkomst aannemen.

Het gaat hier over de helft van de 400.000 mijnwerkers die Lewis in vakbonden bijeen heeft.

Lewis had critiek op de republikeinse partij. De overeenkomst geeft een verhoging van $ 1.20 (Washington, (AP) 8.7).

DIMITROS MAXIMOS.

Communisten en Guerrillas spannen samen tegen hem.

GRIEKENLAND.

De minister president Maximos maakte bekend, dat men een boodschap onderschepte van de generaal van de guerrilla troepen Markos Vifiades gericht aan de leiders van de communisten in Athene, waarbij een plan ontdekte van een overval op de stad Athene, er zouden verschillende politieke figuren uit de weg geruimd moeten worden en de ministeries moesten bezet worden. De regering ging over tot de gevangname van verschillende communisten (Athene, (AP) 9.7).

Conferentie Parijs

Joegoslavië nam het aanbod om deel te nemen aan de conferentie van Parijs over het plan Marshall niet aan, maar politieke waarnemers zeggen dat dit bericht dat door de radio werd omgeroepen, nog niet geheel bevestigd is, want het land heeft officieel nog niet geantwoord en zal dit ook nog niet doen, voordat de beraadslagingen daarover op Donderdag geëindigd zijn.

In Praag voorspelde men in regeringskringen dat het nog wel mogelijk is dat de Sovjet zelf een vertegenwoordiging naar Parijs stuurt. Het is opvallend dat de regering van Tsjechoslowakije waarin de communisten de meerderheid hebben, de uitnodiging heeft aangenomen, en er zijn maar weinig politieke waarnemers die geloven, dat de regering van Tsjechoslowakije deze beslissing tegen Rusland is zou hebben genomen.

Een bericht uit Wenen vertelt dat Alois Vollgruber, de gezant van Oostenrijk in Parijs, aan het hoofd zal staan van de Oostenrijkse delegatie. Iemand uit regeringskringen wist in Wenen te melden, dat de delegatie tegen het einde van de week zou vertrekken ((AP), 8.7).

Joseph Dynan seint uit Parijs dat er tot nu toe tien landen formeel de uitnodiging tot een conferentie hebben aangenomen, er zijn nog geen weigeringen binnengekomen.

Uit Kopenhagen bericht men dat Denemarken officieel de uitnodiging aannam maar dat de mededeling niet voor Donderdag verzonden zal worden. De tien landen die de uitnodiging tot dusver aannamen zijn:

België, Italië, Portugal, Ierland, Griekenland, Turkije, Nederland, Luxemburg, Tsjechoslowakije en IJsland. Morgen zullen de drie Scandinavische landen het aannemen.

De berichten van hedenochtend zeggen, dat de Ministerraad in Bulgarije besloot om niet mee te doen aan de conferentie, terwijl uit Oslo in de krant „Aftenposten" bericht werd, dat de regering van Noorwegen besloot om mee te doen. Uit Lissabon seint men, dat de delegatie voor de conferentie is samengesteld. Een der leden is de Minister van Buitenlandse Zaken Dr. Caeiro Damata. Vandaag begint er juist een graan conferentie in Parijs waaraan door 38 landen zal worden deelgenomen. Het is niet nodig om de problemen van deze conferentie welke de nieuwe conferentie drie dagen voorafgaat noodzakelijk in verband te brengen met de nieuwe conferentie van Parijs (Parijs, (AP) 9.7).

PRINS AGA ZIEK.

Uit Londen bericht men dat Prins Ali Khan meedeelde dat zijn vader Prins Aga Khan, de geestelijke leider van millioenen Moslims en tevens beroemd eigenaar van renpaarden, ernstig ziek is. Hij ligt in een hospitaal in Zwitserland (Londen, (AP) 8.7).

het nieuws van vandaag

Hedenmorgen in al vroegte begon de aarde te beven en dat wel juist in het plaatsje Tucuman waar de presidenten van Argentinie en Chili tezamen kwamen, om de nationale dag van Argentinië te vieren.

Natuurlijk was dit geen goed begin van de feestdag, doch gelukkig werd niemand gewond. Argentinië vraagt dus vandaag de aandacht van de wereld vanaf het eerste ogenblik. Het land is een wereldmacht geworden, een macht, onbekend in Europa, op Curaçao bekend door handelsbetrekkingen. Laat ons hopen dat al het geschrijf tegen het land niet nodig blijkt te zijn en het in ware voorspoed de wereld van vandaag kan helpen.

In Athene is de toestand onrustig er zouden complotten zijn tussen de guerrillas en de communisten om de regering te overmeesteren en de boel onders te boven te gooien. Het wordt in verband gebracht met de behandeling van de Griekse kwestie in de vergadering van de verenigde landen te Lake Success, daar kwam men een speech horen van de Russen, die alle buitenlanders Griekenland willen uitzetten en de Verenigde landen de controle willen geven over de situatie in Griekenland.

De Balkan blijft rommelen en de onderzoekingscommissie van de Verenigde landen was ook geen succes, daar men publiek moet mededelen niet de nodige vrijheid van handelen gehad te hebben, door de houding van de Joego Slaven.

In Lake Success leed Gromyko de Russische delegaat een nederlaag, toen hij een poging deed om de atomaire energie er weer onder te krijgen, hij probeerde zijn 'n reeds verworpen plan weer op de agenda te plaatsen en vond het plan dat met Rusland en Polen tegen werd aangenomen, niets waard, daar het de atomaire wapens niet uitbant.

Er wordt daar elkaar nog steeds te veel diplomatiek de waarheid gezegd.

Goed bericht komt er uit Amerika, waar de staking die heel het land zou treffen is afgewend. De mijnwerkersleider Lewis heeft een contract getekend, waarbij de arbeiders een salaris zullen genieten, zooals nog nooit in de geschiedenis gehad hebben.

Verschillende Republikijnen zullen zich wel achter de oren krabben en uitroepen, „Maar dat was niet de bedoeling van de wet Taft".

In Amerika zakken de prijzen, doch hier zien we nog een loonstijging, de toestand onder de mijnwerkers is ook nog verder van ideaal, (terwijl ook de toestand onder de onderwijzers en onderwijzeressen verre van rooskleurig is).

Ook is er nog niet achterhaald wat die vliegende discus voor een uitvinding is, in meer als veertig staten zag men het ding door de lucht suizen, (nog niet op Curaçao).

In Indië werd geen oplossing gevonden. Z. H. de Paus Indonesië als een aparte eenheid ziende plaatste er een delegaat over aan.

Argentinie

Reeds 25 Mei 1810 verklaarden enige provincies van Rio de la Plata zich los van Spanje, de vrijheidsbeweging kwam onder leiding der Generaals Belgrano en Jose de San Martin, door wier toedoen de Nat. Vergadering van Tucuman 9 Juli 1816 de onafhankelijkheid proclameerde van de Ver. Prov. van Rio de la Plata.

Bolivia, Paraguay en Uruguay scheidden zich al spoedig als zelfstandige republieken af. De constitueerende vergadering van 1813 had al de tegenstelling gebracht tusschen eenerzijds Unitariers of Centralisten (de hoofdstedelijke aristocratie van rijke kooplui en intellectuelen), die gecentraliseerde macht der verbonden prov. wilden in de hoofdstad Buenos Aires, anderzijds de Federalisten (bewoners van de vlakten en valleien), die prov. zelfstandigheid wilden met eenheid t.o.v. het buitenland.

Aan de hieruit voortvloeiende burgeroorlogen en anarchie maakte de dictatuur van den Federal-leider de Rosas (1829—1852) een einde.

In 1852 versloeg de Gauchohoofdman Urquiza den tiran de Rosas in den slag bij Caseros, en werd zelf dictator.

Buenos Aires trad daarop uit den bond, werd echter door Urquiza er met geweld weer in teruggebracht, nadat de andere prov. de grondwet aangenomen en hem tot dictator benoemd hadden (25 Mei 1853). Buenos Aires werd hoofdstad en zetel van het congres van de bvondsregering.

Onder president Bartolomé Mitre (1862—'68), tevens beroemd geschiedschrijver verflauwde de tegenstelling tussen Centralisten en Federalisten, en namen de Verenigde Provincies van Rio de Plata den naam aan van Republica Argentina.

Nieuws van Nederlands Indie

Republiek wil op eigen manier macht uitoefenen

Z. H. de Paus benoemt delegaat voor de Indische Archipel

AANVULLING OP HET REPUBLIKEINS ANTWOORD.

Nadat het Indonesisch republikeins kabinet de gehele nacht door onder voorzitterschap van premier Sjarifoeddin vergaderd had, werd bekend gemaakt dat Setiadjit, de tweede vice premier, vandaag per Nederlandse vliegtuig naar Batavia zal terugkeren met een aanvulling op het republikeins antwoord op de Nederlandse voorstellen voor een interimregering. (Aneta 8.7).

SJARIFOEDDIN DOET BEROEP OP HET VOLK.

Amir Sjarifoeddin, de nieuwe premier van de republikeinse regering in Indië, deed gisteren een beroep op het Indonesich volk, om toch het volste vertrouwen te hebben in de nieuwe regering. Sjarifoedding zeide verder, dat de republiek een vreedzame oplossing wenste en was bereid de Nederlandse autoriteit „de jure" te erkennen, doch de reeds erkende republiek moest niet verhinderd worden haar macht op eigen manier uit te oefenen.

Hij legde de nadruk op het feit dat het herhaalde Nederlands voorstel voor een gezamenlijke gendarmerie onaanvaardbaar is. (A.N.P. 8 Juli 1947.).

DAJAK HANDELSMAATSCHAPPIJ.

Op initiatief van de Groot Dajaks Raad, zal in het district Kapoeasdi een Dajak handelmaatschappij worden opgericht met een aanvangskapitaal van 1.000.000 Ned. Indische Guldens (A. N.P. 8 Juli 1947.).

DELEGAAT VOOR INDISCHE ARCHIPEL.

Aneta meldde gisterenmiddag, dat in den Haag in Katholieke Kringen bekend gemaakt werd dat Z.H. de Paus de benoeming van Mgr. Georges de Jonghe d'Ardoye bevestigde. Mgr. de Jonghe is titulair bisschop van Mistia.

Reeds een paar weken geleden schreven we over deze benoeming en haalden we het volgende bericht uit het blad „De Tijd" aan:

INDIË APOSTOLISCHE DELEGATUUR?

Uit Rome wordt aan A. F. P. te Brussel gemeld, dat Z. H. de Paus de Belgische prelaat Mgr. Georges de Jonghe d'Ardoye, Apostolisch gedelegeerde in Irak, in dezelfde functie te Batavia heeft benoemd.

Tot zover het bericht van A.F.P.

Hoewel het in de lijn der ontwikkeling ligt dat een Apostolisch Delegaat werd benoemd voor Indië met zijn 16 kerkelijke gebieden, werkt het bevreemding dat ruchtbaarheid aan het feit wordt gegeven een week voor de Apostolische Vicaris van Batavia, Z. H. Exc. Mgr. P. J. Willekens, in Nederland voet aan wal zal zetten.

MGR. GIJLSWIJK.

Tot nu valt Indië onder de Apostolisch Delegaat te Sydney. Onverwacht is de benoeming van een Apostolisch Delegaat voor Indonesia niet, daar hiervan reeds sprake was voor de laatste oorlog. (De Tijd).

Naar men zich zal herinneren was Mgr. Gijlswijk oud pastoor van de St. Annakerk op Curaçao delegaat voor Zuid Afrika ook delegaat voor Zuid Afrika ook voor Nederlands Oost Indië.

Nederland en het plan Marshall

Als antwoord op Marshalls plan heeft de Nederlandse regering medegedeeld, dat zij bereid is elke suggestie ten bate van de gezondmaking van Europa in overweging te nemen.

Het stemt tot voldoening, zegt de „National Rotterdamse Courant", „dat de Nederlandse regering niet a priori een voorbehoud heeft gemaakt, zoals dat geformuleerd is door een woordvoerder van het Noorse ministerie van buitenlandse zaken, die verklaarde: „dat Noorwegen bereid was deel te nemen aan besprekingen over Marshall's plan, mits de uitvoering niet zou leiden tot een verscherping van buitenlandse politieke geschillen."

Het Noorse antwoord toch doet denken aan „een patiënt, die in levensgevaar verkeert, maar, die niettemin weigert een bloedtransfusie te ontvangen, tenzij hij eerst de verzekering krijgt, dat daaruit geen complicaties zullen ontstaan. Europa verkeert economisch en daardoor ook geestelijk, in ernstig gevaar. Heeft men dan het recht een dollartransfusie af te wijzen, wanneer zich daardoor eventueel de ideologische geschillen in Europa zouden toespitsen?"

Het blad wijst er op, „dat een deling van Europ ook ons zeer bedenkelijk voorkomt en dat geen poging mag worden nagelaten om de eenheid te bevorderen of om de mogelijkheid tot hereniging open te houden. Doch al kan men zulk een deling ook op één na de slechtste oplossing voor de problemen noemen, dta sluit niet uit, dat zij tevens op één na de beste oplossing kan zijn.

Een oplossing, die althans aan een deel van Europa, welvaart en geestelijke vrijheid kan garanderen."

De grote kans voor Europa is gekomen, mits het tot samenwerking geraakt, en volgens „De Tijd" zal het initiatief hiertoe van Nederland (en België) moeten uitgaan.

„Van Frankrijk is dit initiatief niet te verwachten, nu armoede en vrees het reeds naar de keel grijpen en de socialistische- katholieke regering moedig stand houdt om tegelijkertijd het moederland en de Franse Unie te verdedigen.

Een Engels initiatief tot samenking wekt steeds de gedachte aan een streven om de eigen basis te verbreden. Bovendien boezemt het geen vertrouwen in, als de conservatieven zich vatbaar tonen voor het gevlei, alsof het Britse rijk nog een eigen politiek kan voeren, terwijl de optimistische Labour meent een dergelijke politiek te kunnen voeren zonder voldoende offers voor haar krijgsmacht te brengen. Zodoende blijven voor een dergelijk initiatief slechts Nederland en België over, welker verlangens en behoeften een samengaan noodzakelijk maken, een initiatief en een samenwerking om rechtstreeks met Amerika in contact te komen en een uitbreiding van deze samenwerking te bewerkstelligen."

Daarentegen heeft — volgens de „Waarheid" — de gretigheid, waarmede de Nederlandse regering haar instemming met het initiatief van Marshall betuigde, een slechte indruk maakt. Het ware toch raadzamer geweest „wat meer terughoudendheid te betrachten. Marshall immers heeft slechts in vage bewoordingen gezegd, dat de Europese landen met een plan moeten komen, dat voor de Verenigde Staten aanvaardbaar is. Wat de V.S. aanvaardbaar achten en wat niet, is onbekend. Maar de praktijk van de Truman-leer had de Nederlandse regering toch in ieder geval tot voorzichtigheid moeten manen."

Naar aanleiding van wat er omtrent de achtergrond van Marshall's rede hier en daar bekend geworden is, krijgt men sterk de indruk, dat de Amerikanen „een poging willen wagen hun plannen met betrekking tot Duitsland, die zij op de Moskouse conferentie niet konden doorzetten, langs een achterdeurtje nu weer in Parijs aan deorde te stellen."

Daarom was de snelheid, waarmee de Nederlandse regering het applaus voor Marshall inzette, des te minder gerechtvaardigd. Onze regering „behoorde, onder alle Europese regeringen, ook de minst geroepene daartoe. De Parijse conferentie zal naar alle waarschijnlijkheid gevolgd worden door een algemeen Europees economisch beraad. Daar zal men het plan moeten opstellen, dat de oude wereld uit het moeras kan halen. Welke bijdrage zal Nederland kunnen leveren? Tot dusverre staat onze regering met lege handen. Zij weet op economisch gebied niet wat zij wil. Omtrent de toekomst van Nederlands bedrijfsleven tast zij in het duister."

Indien dit zo blijft, dan „komt Nederland naar de economische conferentie zonder inzicht in zijn eigen zaken, zonder kennis van zijn eigen ontwikkeling, zonder een vaste koers naar herstel van zijn welvaart. Dit betekent niet alleen, dat ons land geen positieve bijdrage zou kunnen leveren tot het algemene Europese plan. Het zou ook betekenen, dat Nederland zich willoos zal moeten voegen naar de plannen van anderen."

Daarom wenst het blad van de gelegenheid gebruik te maken nogmaals de aandacht te vestigen op het Nationale Welvaartsplan dat door de C.P.N. aan de orde is gesteld.

(R.V.D.).

WIELRENNEN.

Momenteel wordt in Frankrijk de tour de France gereden. Men is nu in de buurt van Marseille (Parijs, (AP) 8.7).

STEMMING IN SPANJE.

De New York Times schrijvend over het referendum dat men Zondag in Spanje hield, vergelijkt het met verkiezingen uit de tijd van Mussolini en Hitler en noemt het een farce. Het blad wijst erop dat deze twee personen, Mussolini en Hitler juist Franco op de troon hielpen. Men moet de kracht van de generaal niet onderschatten dat zo onverstandig zijn. Hij is er nu bv. in geslaagd om op te volgen door de monarchisten onderling te verdelen (Madrid, (AP) 8.7).

FRANCO.

Heden is Franco om kwart voor twaalf in de stad Malaga aangekomen. Hij trok onmiddelijk door naar de haven, waar zijn jacht lag en begaf zich onmiddellijk aan boord (Malaga, (AP) 8.7).

COMMUNISTEN IN CHINA.

De regering maakt bekend dat de communisten weer een aanval deden in de provincie Jehol (Peiping, (AP) 8.7).

Nieuws van overal

VLIEGENDE DISCUS.

Nog steeds komen er rapporten binnen van mensen die de vliegende discus gezien hebben. Men zag het reeds in 43 staten. Ook in de staat Columbia en in Canada. (Gisteren rapporteerde men uit 38 staten, dat men het luchtmisterie waarneemt — Red.) Het congres voor wetenschappelijke ontdekkingen dat 11 Juli te Los Angeles een tentoonstelling opent, biedt 1000 dollar, voor wie op die tentoonstelling een vliegende discus komt exposeren (New York. (AP) 8.7).

RUZIE IN GENEVE.

Op de volledige zitting van de Internationale arbeiders conferentie te Parijs brak er een stormachtige debat los tussen de Engelsman Sir Joseph Sallworth, de vertegenwoordiger der Britten tegen Antonio Valerga van Argentinië.

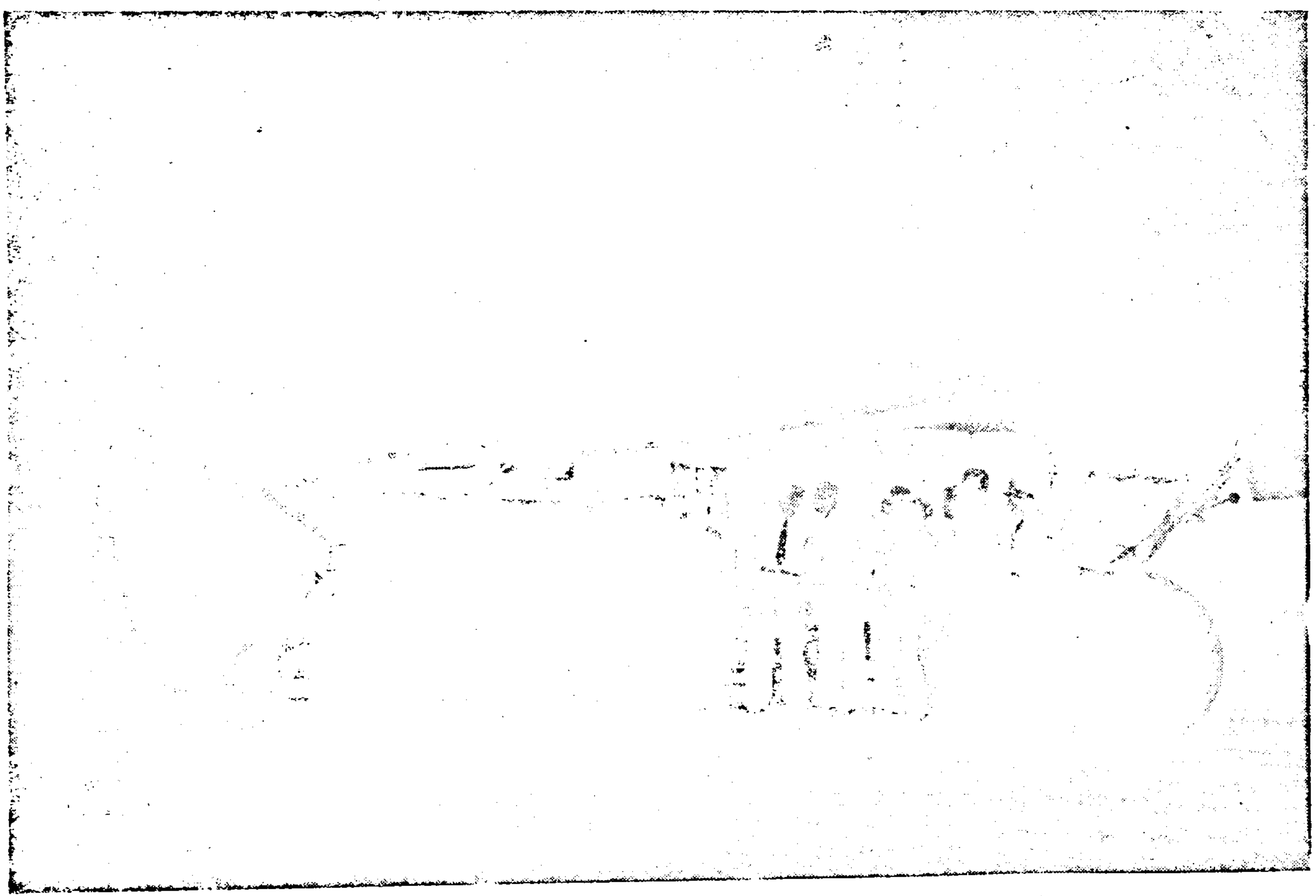
Er was gesproken over een nieuw soort van nazisme dat zich fundeert op de superioriteit van de Engelse taal. Sir Joseph kwam tegen deze insinuatie op, zeggend dat het vrije woord iemand nog niet het recht geeft om zijn collega's te gaan beschuldigen. Valerga zeide dat er vertegenwoordigers zijn die zich democratisch noemen, doch wier systeem in het geheel niet democratisch is (Geneve. (AP) 8.7).

TERUG NAAR HET VADERLAND.

Uit Lissabon komt het bericht dat de Spaanse republikeinse leider Alexander Berroux 82-jarige oude republikeinse voorman, uit het begin van de burgeroorlog uit zijn ballingschap naar Spanje zou terugkeren. Lerroux was een tegenstander van Franco, maar wees ook de Spaanse republikeinse regering buiten Spanje af (Lissabon. (AP) 8.7).

GEEN BEMIDDELING.

De oud-gezant Negrao Lima, die namens Brazilië in Paraguay was om te onderzoeken, of het mogelijk was in het conflict te bemiddelen heeft na consultering van beide zijden moeten aanraden, dat Brazilië maar voorlopig moet afzien van de rol van middelaar (Rio (AP) 9.7).

DIT IS DE BEDOELDE WAGEN.

LAKE SUCCESS.

Rusland verklaarde dat geen enkel plan met het doel de bewapening te verminderen kans op succes heeft, als men bij dat plan geen verbod opneemt tot het bezitten van atomaire bommen, aldus verklaarde Gromyko bij de veiligheidsraad. Hij wees erop dat volgens hem het plan van de Amerikanen, de eigenlijke problemen niet oplost, omdat het de atomaire wapens niet uitbant en zodoende de basis tot een oplossing mist (Lake Success, (AP) 7.8).

AMERIKA WINT.

Ondanks de waarschuwing van Rusland bij monde van Andrei Gromyko dat het plan van de Amerikanen, het einde zou betekenen van de beperking der bewapeningen, nam de veiligheidsraad toch het Noord Amerikaanse plan aan. De uitslag van de verkiezing was 9 tegen 0, terwijl Rusland en Polen zich van stemming onthielden. Gromyko had getracht het werkplan dat reeds verworpen was weer op de agenda te plaatsen (Lake Success, (AP) 8.7).

RUSLAND.

De Russen in Lake Success stelden voor dat alle vreemde soldaten uit Griekenland zouden vertrekken en men deed weer een poging om de militaire hulp van Amerika aan Griekland onder toezicht te plaatsen van de Verenigde Landy (Lake Success, (AP) 8.7).

PALESTINA.

De vroegere voorzitter Haim Weizmann, van de zionistische organisatie heeft aan de commissie van de Verenigde Landen verklaard, dat hij een voorstander is van het plan om Palestina te gaan verdelen: De naties zijn vermoeid van al die eeuwig durende moeilijkheden en verlangen een oplossing. Ik ben ervan overtuigd dat verdeling ondanks de moeilijkheden, die het meebrengt en ondanks het grote offers dat erbij van ons gevraagd wordt, de uiteindelijke oplossing zal brengen. Tijdelijke oplossingen doen ons niet uit deze ellende geraken.

Twee voorraden zei Weismann zijn noodzakelijk. Ten eerste de Joodse staat moet een uitgang hebben naar zee en moet ook electriciteitsbron hebben, zodat het meer immigranten kan opnemen. Ten tweede moet er genoeg ruimte zijn voor de nieuwkomers, misschien is het nodig om Galilea en de kust erbij op te nemen.

White wall tire paint — Meyboom.

WERELDNIEUWS.

Premier Ramadier opende in Parijs de graanconferentie. Hij wees op de noodzaak samen te werken en dat zonder bedreiging om principen. Tot voorzitter werd gekozen, de minister van landbouw van Frankrijk Pierre Tanguy en tot ondervoorzitter de minister voor voedselvoorziening in België Moen.

De Engelse troepen zijn sinds September voor een vierde van het gehele aantal uit Griekenland vertrokken.

In Rome besloot de kamer het vredesverdrag te ratificeren. Nenni de socialist wilde Rusland's houding afwachten.

Roemenië zal aanvragen lid te mogen worden van de Verenigde Landen, men zal een verklaring afleggen achter de charter van de Verenigde Landen te staan.

CURAÇAO

NIEUWE AIR-CONDITIONINGWAGEN VAN DE K.L.M.

Het West-Indisch Bedrijf der K.L.M. heeft zich een nieuwe air-conditioningwagen aangeschaft, die de cabines der vliegtuigen voor het vertrek op een koele temperatuur brengt. Hoeveel der passagiers dat op prijs zullen stellen, zal iedere Nederlander, die de laatste tropische allures van ons koude kikkerlandje meemaakte en de tot stikkens toe benauwde warmte in trams en bussen doorstond, kunnen begrijpen. Van buiten te zien is het nieuwe apparaat een gewone grote vrachtauto, waaruit echter een dikke slang komt, die onder aan de romp van het vliegtuig wordt aangesloten. Deze mechanische olifant zuigt de frisse buitenlucht op, verkoelt deze in twee air conditioning units, en spuit de koude lucht dan in de cabine. Dit gaat door de luchtroosters, die ook tijdens het vliegen voor de luchtverversing zorgen en als de passagiers instappen, is de temperatuur in de cabine van 85° F teruggebracht op ± 65° F en nog minder.

Zodra het vliegtuig in de lucht is, kan, door middel van verstelbare knoppen de luchttoevoer voor iedere passagier afzonderlijk worden geregeld.

De nieuwe Clark-air conditioner is uitgerust met een Chrysler-motor van 90 pk en een generator van 20 kilowatt. De twee air-conditioning mits van elk 5 pk werken volgens het gewone principe, met uitzondering van het feit, dat in deze wagen de buitenlucht dadelijk na verkoeling in de generator de cabine wordt ingespoten en niet eerst nogeens circuleert.

SCHEEPSBERICHTEN.

8 Juli 1947.

Alcoa Clipper van La Guayra; Silvestre van La Guayra; Alcoa Clipper naar Jamaica; Apollo van La Guayra.

K.S.C.

Het K.S.C.-elftal zal op Zaterdag 12 Juli as. een oefenwedstrijd spelen tegen het Surinaamse elftal. De wedstrijd wordt gespeeld in het Suffisant Stadium en vang aan, om half vijf.

De Katholieke Olympische Spelen voor lichamelijke oefeningen zullen in 1949 in Praag worden gehouden.

HULP VERDWIJNT.

Iedere Zaterdag ontvingen we door de goede zorgen van de regering het voorlichtingsblad van de regering met de naam „Commentaar" doch nu lezen we plotseling in de Maasbode van 27 Juni het volgende:

„COMMENTAAR" VERDWIJNT.

Maandag a.s. zal het blad van de regeringsvoorlichtingsdienst „Commentaar" voor het laatst verschijnen.

Hiermee vervalt een goede hulp voor de krant, daar we hier officiele artikelen kregen, waar de regering garant voor was en waar we een bron hadden, die voor ons natuurlijk van zeer veel waarde was.

Wij betreuren de opheffing van het blad, dat over Curaçao wel niet veel gaf, (enkele weken geleden schreven we nog dat het per aflevering geen vijf regels over Curaçao gaf), doch dat voor de Curaçaose pers een goede steun was.

„DE SURINAMER".

In een hoofdartikel maakt de Surinamer een vergelijking tussen de 14 punten van het niet publiek behandelde memorandum van de autonomie commissie van Suriname. Daarnaast zet men dan wat er bereikt is en laat zien, dat al die grote woorden van de heren bij hun terugkomst wel heel veel overdrijving te zien geven.

Radio Nederland

Wereld omroep P.C.J.

Program

Donderdag, 10 Juli.

5: Engelse Berichten.
10.30: Engelse Berichten.

13.30: Programma voor de Nederlandse Strijdkrachten in Indië.
14: Oosterse Uitzending.
1. Nieuws.
2. Nieuws voor de Vrouw.

14.30: Opening en Programma-overzicht.
14.32: „Het Radio Philharmonisch Orkest" o.l.v. Albert van Raalte.
1. Ouverture „L'Italiana in Algerie" — Rossini
2. Eerste l'Arlesienne Suite — Bizet (Miller)
15.02: Nederlands- en Indisch Nieuws.
„Nederland in de vreemde" — Mr. Dr. W. M. Westerman.
15.30: „Het Vaudeville Strijkorkest" o.l.v. Cor van der Linden. Met zang van: Ina Verwoerd.
15.59: Internationaal Nieuws
16.14: Programma van morgen.
16.15: Avondwijding door Pater Leopold Verhagen.
16.26: Nederlands Nieuws in het kort.
16.30 uur: Einde Uitzending.
19 uur: Engelse Berichten.

EUROPA EN AFRIKA

Zelfde Programma-onderdelen, alleen in de andere volgorde.

20: Opening en Programma-overzicht.
Nederlands- en Indisch Nieuws.
„Nederland in de vreemde" — Mr. Dr. W. M. Westerman.
20.30: „Het Radio Philharmonisch Orkest" o.l.v. Albert van Raalte.
21: Internationaal Nieuws en Persoverzicht.
21.15: „Het Vaudeville Strijkorkest" o.l.v. Cor van der Linden. Met zang van: Ina Verwoerd.
21.44: Programma van morgen.
21.45: Avondwijding door Pater Leopold Verhagen.
21.56: Nederlands Nieuws in het kort, Sluiting en Wilhelmus.
22 uur: Einde Uitzending.
23.30 uur: Engelse Berichten.

VOOR DE WEST.

Zie voor volgorde Programma onderdelen Europa en Afrika.
2.05 — 2.20: Caraibisch Commentaar.

Cleaning polish — Heyboom.

Reis Johan Maurits

Slot.

Er lag 'n naamplaatje voor dat er af was gevallen, omdat de schroefjes waren doorgeroest, en daarop stond de naam: Christoffel Columbus. De ontdekkingsreiziger rustte dus toch op de plaats waar hij begraven wenste te worden. Aan zijn laatste wens was voldaan.

Land zonder schuld.

Santo Domingo is een bloeiend en gastvrij land. Zijn welvaart dankt het in grote mate aan zijn president, Trujillo y Molina, stichter en leider van de Dominicaanse staatspartij, beschermheer van kunsten en wetenschappen en beweker van 's lands financiële onafhankelijkheid. Hij is een man met innemende manieren, knap van uiterlijk, behoorlijk krachtig gespierd en heeft een voorliefde voor zeer goede kleding, goudsalon en ridderorden. Zijn eerste buitenlandse onderscheiding heeft hij van Mussolini gekregen, maar van de Amerikaanse mariniers, die van 1916 tot 1924 het land bezet hielden, omdat het er nogal onrustig was, heeft hij veel geleerd. Toen in 1924 orde en rust waren weergekeerd, koos de eerste president, Vasquez de jonge en energieke Trujillo uit om de politie te organiseren. Hij gaf hem daarvoor de rang van generaal. Trujillo deed meer dan hem was opgedragen: hij ontwikkelde zijn politie-apparaat tot een uitstekend uitgerust leger, dat hem alleen met hart en ziel was toegewijd. In 1930 werd hij met grote meerderheid tot president gekozen en sinsdien is hij dat gebleven.

Kinderen in uniform.

Bij de aanvang van zijn bewind werd het eiland door een vreselijke orkaan geteisterd en toen kreeg Trujillo de gelegenheid zich ten volle te ontplooien en de ervaringen te benutten, die hij bij de Amerikaanse mariniers had opgedaan: hoe men wegen moet aanleggen, waterleidingen en riolen, hoe men de scholen moet organiseren en de volksgezondheid bevorderen. Stad en land hebben er de zoetste vruchten van geplukt. De schatkist bevatte op dat ogenblik slechts zeven millioen dollar aan contanten, de schuld aan de Verenigde Staten beliep 20 millioen dollar. Nu is het land uit de schuld. Het aantal schoolkinderen is nu al meer dan 200.000 en dat der analphabeten is teruggelopen tot 10 percent van de bevolking. Op de scholen heerst een strenge discipline. De kinderen dragen een uniform en houden dagelijks exercitie. Iedere school moet haar eigen tuin bewerken en de opbrengst vormt een belangrijk deel van alle landbouwproducten, die op de markt worden gebracht. Het tekort aan schoolbussen heeft hij op de originele wijze opgelost. De onderwijzers reizen 't land af om les te geven aan alle kinderen, voor wie het schoolgaan bij gebrek aan goede verbinding bezwaarlijk is. In de laatste 17 jaar is het land er verder op vooruitgegaan dan in de 400, die er aan voorafgingen.

't Meisje uit Rotterdam.

..Santo Domingo heeft de deuren voor vluchtelingen nooit gesloten.

In Sosua woont een Joodse kolonie van 800 man en er wonen over het gehele land verspreid zeker duizend Spanjaarden, die de dictatuur van Franco zijn ontvlucht.

Onder deze laatsten hebben wij een Nederlands meisje ontmoet, dat tijdens de burgeroorlog in Spanje pilote was van een gevechtsvliegtuig. Zij is nu statenloos, omdat zij in vreemde krijgsdienst is getreden zonder de toestemming van de Koningin. Zij was met een spanjaard getrouwd en heeft hem voor haar ogen zien neerschieten. Op haar Spaanse paspoort is zij uitgeweken naar Santo Domingo, waar zij een toevlucht heeft gevonden bij de dictator, die zijn deur niet sluit voor politieke andersdenkenden. Zij kwam aan boord en moest, na al die jaren, naar goed Nederlandse woorden zoeken: een Hollands meisje, uit Rotterdam. Voorzichtig peilde zij eerst de stemming van die Hollandse marinelui...... je kunt nooit weten. Zij was toch een meisje, dat haar Nederanderschlap had verloren. Met een mutsenlintje, een paar foto's en de herinnering weer even op Nederlandse bodem te hebben geleefd, ging ze van boord. Ja, en wie weet: misschien komen ze straks weer, die tranen, die wij in haar ogen hebben gezien, toen het Nederlandse oorlogsschip de haven verliet en alles, wat Nederland was, meenam.

Nederland. Overal waar wij komen, op de meest onverwachte ogenblikken, worden we aan Nederland herinnerd: de dijk in Cartagena, vriend Broek — de enige Nedelander in die stad — de Colombiaan, die het woord „zinkstukken" in zijn taal heeft geadopteerd, Gerado Jansen, Cesar De Windt, het meisje uit Rotterdam, Moos Cohen, die in de kathedraal van Ciudad Trujillo begraven ligt op een paar passen afstand van Columbus, de Nederlands-Indische rietsuiker, waarmee 90 percent van het suikerareaal van Santo Domingo is beplant.

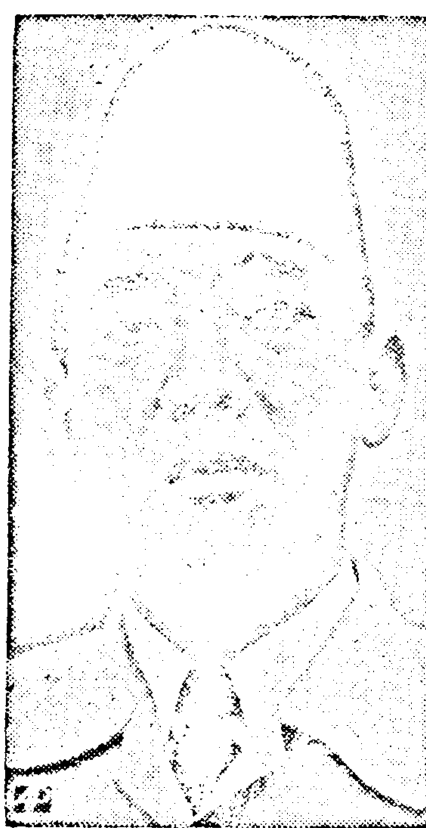
Toen Frans Tholenaar van de Central Ozama ons dat vertelde, voegde hij hieraan weemoedig toe, dat dit wel de laatste Nederlandse riesuiker zou zijn. Volgend jaar komt de bibit uit Barbados, waar een beter soort wordt gekweekt. Waar zijn onze proeftuinen met hun superieure rietsuikersoort?

De Nederlandse kolonie in Santo Domingo werkt voor het menendeel in de suiker en ziet met lede ogen toe, hoe dun geplant de Nederlandse bibit in Santo Domingo wordt.

(Volkskrant.)

SOEKARNO.

De, ook in Indonesische kringen, veel omstreden Soekarno-figuur was het onderwerp van een merkwaardig apologetisch artikel in het republikeinse weekblad „Siasat"; in dit artikel werd o.a. gezegd dat „Boeng Kanro's charme niet te analyseren is en dat men slechts kan worden meegetrokken in de sfeer die hij onzichtbaar meedraagt: zowel op massa-meetings als op kleine bijeenkomsten weet hij zijn gehoor geheel voor zich in te nemen. Iedere desamen kent Boeng Karno en in vele desahuisjes hangt een uit een oude krant geknipte foto van Soekarno. De merdekagroet, welke het gehele volk in beweging brengt, is door hem ingevoerd en onder de kreet „merdeka" trekken de pemoeda's ten strijde. Zijn sterke persoonlijkheid heeft echter ook de wapenstilstand mogelijk gemaakt, want de pemoeda's hebben alleen op zijn wens de wapens neergelegd.

PRESIDENT SOEKARNO.

Zijn theoretische kennis haalt niet bij die van Hatta of van Sjahrir, maar zijn intuitie en inzicht maken dit goed: zo waren voor de Japanse capitulatie de theoretici eensgezind van mening dat moest worden aangestuurd op een federatie, alleen Soekarno drong aan op een eenheidsstaat, en bij dit besluit is hij gebleven waarschijnlijk niet als een gevolg van een scherpere analyse doch dit is juist een bewijs van zijn grootheid. Dat hij Sjahrir heeft belast met het republikeinse beleid in zake de Nederlandse betrekkingen is eveneens een bewijs van Soekarno's ruim inzicht.

Soekarno heeft natuurlijk zijn fouten, zoals b.v. zijn kleinburgerlijke ijdelheid waardoor hij vaak opzichtig gekleed gaat, doch zijn kleine menselijke fouten verminderen zijn grootheid niet en wanneer zijn volk in nood verkeert, dan zal „Boen Karno" de leiding nemen en ons ondanks alles ter overwinning voeren."

Na de Siasat verheerlijkt ook „Merdeka" Soekarno. Volgens het blad zou een zekere correspondent van de B.B.C. Richard Schrauber, Soekarno met Lincoln hebben vergeleken, „en indien een buitenlander reeds begrijpt wat Soekarno voor het Indonesische volk betekent, dan moeten wij, die hem tot leider hebben, grondig beseffen wat hij voor ons is, namelijk de voorvechter voor de vrijheid van het Indonesische volk — evenals Lincoln dat geweest is voor de Amerikanen. Onze strijd wordt door Soekarno geïnspireerd, niemand vanaf Sabang tot Merauke ontkomt aan de kracht en de invloed die van hem uitgaan. Als het geluk van een volk gemeten wordt naar het aantal van zijn eminente en oprechte leiders dan zijn de Indonesiërs het gelukkigste volk ter wereld."

Martelaren van Gorcum

9 Juli

In de geschiedenis van Nederland zijn zo van die luisterlijke feiten, die ook in de nationale liederenbundels verheerlijkt worden.

De commando raid van de Geuzen tegen de Brielleis er een. „In naam van Oranje doe open de poort" is het lied. Daar lagen ineens een groep Geuzen met een vlootje voor de haven. De Prins hoorde het en vond een gewaagde onderneming. Alva keek bedrukt toen hij het hoorde en Viglius de raadgever zei, dat het „een grijpen bij de strot was".

De geuzen kwamen dieper het land in en drongen door tot Gorcum waar men een 21 geestelijken gevangen nam, misschien als gijzelaars voor de aftocht.

We hebben Hooft er nog eens op na gelezen en zijn in dikke boeken over de geschiedenis van de groeiende natie toch woorden overgevonden, die ons ontroerden. Hooft is eerlijk, hij ziet het werkelijk als een waar geschiedschrijver. Uitbundig en opgetogen verteld hij van de inname van de Briel, doch als hij later moet vertellen wat de geuzen hebben uitgehaald met die priesters dan zegt hij eerlijk, dat de mensen toch wel het ergste ongedert moeten zijn dat er op Gods bodem rond loopt. Even wijst hij er op, dat vooral natuurlijk wel de Spaanse schrijvers de marteldood beschreven, doch hij is eerlijk en geeft vol afschuw weer wat die arme mensen hebben moeten lijden. Hooft zet er ook bij, dat het was van wege hun geloof hun trouwe aan het „Pauselijke geloof" en met ontzetting verhaalt hij van die drieste woede, dat marte en héél de tocht en het martelen in die verschrikkelijke nacht in een schuur, waar de Geuzen de arme martelaars de ledematen afsneden, die zij dan op hun hoed staken. Afschuwelijke vertoning.

Zij moeten ontzettend geleden hebben en bewust, ze konden de vrijheid krijgen ze hoefden maar een woord te zeggen. Helaas waren er ook twee die bezweken, doch die later hete tranen geschreid hebben, omdat ze met één been in de hemel waren en zo dom waren geweest dat been weer terug te trekken.

Wanneer een man als Hooft zo breed over hen weet te schrijven, dan doet dat goed en dan ziet men dat zestig jaar na hun dood, er nog ontzetting leefde in Nederland als men dacht wat er voor vreselijke marteling geschied was in die nacht.

Aan Gorcum was vrijheid van godsdienst gewaarborgd, doch deze priesters joeg men de dood in, na een negen dagen verschrikkelijk lijden na ze eerst van Gorcum naar de Brielle te hebben overgebracht.

Op 9 uli stierven ze op deze dag herdenkt de Kerk hen omdat de boeken getuigen dat ze stierven voor twee punten de erkenning van den Paus als opperhoofd van de kerk en de tegenwoordigheid van Christus in het Altaarsacrament.

Robert Fruin heeft reeds in 1865 geschreven dat een katholiek toch eens hun geschiedenis zou schrijven.

Drie jaar na hun dood in 1575 werd er reeds een lied uitgegeven ter ere van de martelaren.

In Italië verscheen er over hen reeds een boek in 1585. Als Hooft over hem schrijft in 1642 dan hebben reeds een veertig personen kortere of langere boeken, boekjes of liederen aan hen gewijd, en had men in verschillende steden van Holland reeds de getuigen gehoord, die over het lijden van de martelaren konden vertellen opdat de zaligverklaring van het aanhangig gemaakt kon worden.

Martelaren van Gorcum bidt voor ons en voor ons vaderland.

Militaire situatie in Indie

Het weekrapport van de militaire woordvoerder meldt: in het Medanse neemt over de gehele linie de republikeinse activiteit merkbaar toe en in de Noordelijke en Oostelijke sectoren worden vele nieuwe republikeinse stellingen gemeld: de republikeinse voedselblokkade blijft gehandhaafd maar de watertoevoer is door de republiek, na vier maanden lang onderhandelen, hersteld; in de Noordelijke sector werden Nederlandse patrouilles aanhoudend van over de demarcatielijn beschoten, waarbij tevens infiltraties plaats vonden, evenals in de Westelijke sector, waarbij aan republikeinse zijde enige verliezen werden geleden, terwijl in de Oostelijke sector door een gewapende bende een aanval werd gedaan op een Nederlandse patrouille; in toenemende mate vinden vernielingen door benden plaats, zoals het doorsnijden van telefoonkabels, terwijl in Kampong Baroe op Nederlands gebied zeven huizen in brand werden gestoken.

In het Padangse gaat de aanleg van versterkingen in de 2 km.-zone ten Noord-Oosten en ten Oosten van de stad voort, terwijl in de Oostelijke sector een gewapende T.R.I.-patrouille de demarcatielijn overschreed, waarna hij door een Nederlandse patrouille werd beschoten en voorts werd een Nederlands verkenningsvliegtuig drie maal beschoten: de militaire besprekingen met de republiek zijn hervat, waarbij door de Commandant van de Nederlandse troepen de algehele terugtrekking van de republikeinse posten uit de 2 km.-zone werd geëist op grond van de overweging dat de aanwezigheid daarvan slechts tot incidenten bleek te leiden en er werd medegedeeld, dat indien hiervan geen gevolg werd gegeven, de volleverantwoordelijkheid daarvoor op de republikeinse Commandant zou rusten (volgens Antara zijn de demarcatielijnmoeilijkheden te Padang thans geregeld, daar de 19e Juni de desbetreffende besprekingen tussen de Nederlandse en de Indonesische autoriteiten tot bevredigende resultaten hebben geleid); bij de hervatting der bespreking over een politie-overeenkomst is wederom geen resultaat bereikt, wegens de te vergaande republikeinse eisen ten aanzien van de rechtspraak en van hun bevoegdheden. In het Palembangse is het beschermde gebied rustig.

In het Bataviase, Zuid-Westelijk van Tangerang had een langdurig vuurgevecht met een bende plaats, die evenwel verdreven werd en in de Oostelijke sector heeft een groep republikeinen de demarcatielijn een maal overschreden. Van het Buitenzorgse zijn geen bijzonderheden te vermelden. In de Zuidelijke sector van het Tjiandjoerse kwamen enige rampokgevallen voor en in de Noordelijke sector was een maal gevechtsaanraking.

In het Bandoengse werd een verkenningsvliegtuig beschoten.

In het Semarangse werden aan republikeinse zijde druk oefeningen gehouden ook met luchtdoelgeschut en in alle sectoren was een voortdurende bouw van stellingen; er had echter geen gevechtsaanraking plaats; in de Oostelijke sector werd een Nederlands vliegtuig beschoten.

In het Soerabajase werden Nederlandse patrouilles en posten twaalf maal beschoten, terwijl verschillende ontvoeringen en berovingen en een moord op een „handlanger van de Nica."

Op Madoera hadden represailles plaats tegen familiebetrekkingen van leden van het Tjakra-corps en van de Persatoean Kebangsaan Madoera, waarbij van genoemde familierelaties verschillende gearresteerd werden.

Op Zuid-Celebes vond nog een intensieve patrouillegang plaats, waarbij enkele arrestaties werden verricht en enige vrijwillige melding werden gedaan.

Op Bali houden de terreurmoorden op Baliers in Midden-Bali aan en enkele arrestaties werden verricht.

Op Borneo zijn enige leiders en bendeleden gearresteerd. De totale verliezen aan Nederlandse zijde in de gehele achtergebied bedroegen in de week tussen 15 en 21 Juni: drie doden en twaalf gewonden.

(R.V.D.).

Met een haringlogger naar de „Noord"

De jager komt langs.

Als een trait d'union van teergetinte donzen kussens lagen die tweede dag der visvangst de oranje, gele en paars-violette kleurenbanken waaiervormig in het Oosten uitgespreid tussen de onmetelijke vlakken van het saffiergroene water en de blauwgrijze lucht. De hemel aan bakboord geleek één ontzagwekkende, fantastisch gekleurde vuurzee, waarvan de vlammen waren gestold. En in die kleurenzee begon zich langzaam een felrood omhoog te werken, eerst slechts een klein topje, groeiend tot een halve cirkel om tenslotte als een hele, ronde, gloeiend rode schaal boven het water uit te rijzen. De zon.

De nachten zijn kort en de dagen zijn lang daar in de Noord als het zomer is. Er zijn tijden dat men er om twaalf uur 's nachts aan dek zijn krantje nog kan lezen en 's morgens om half vier de zon weer ziet opkomen in onvergetelijke pracht zoals deze morgen.

Het was nu vier uur.

De matrozen aan dek waren inmiddels begonnen met het kaken, automatisch hun snelle bewegingen uitvoerend. Zoals zij daar zaten, gehuld in hun beschermende oliekleding en met hun groeiende baarden leken zij zo weggelopen te zijn uit een oud boek of uit een film over de glorieuze dagen van weleer, toen kapers en piraten de zeeën nog onveilig maakten.

Een zwaar gesnuif aan stuurboord rukte mij plotseling los uit mijn historische beschouwingen.

„Een Hillegonda", zei de schipper, „een soort walvis. Komt naar boven om adem te halen."

Even later zag ik de Hillegonda. Een massieve donkerkleurige bonk vlees met een kop als een walrus, opduikend uit zee om er als een langzaam wentelend vliegwiel, hoofd voorop proestend weer in te verdwijnen.

„Die heeft hier al die tijd gelegen om de vissen op te vangen die uit onze netten vielen" legde de schipper uit. „Het is echter een geluk voor ons, dat hij van de haring afblijft zolang ze in de netten zitten."

Wij gooiden een paar makrelen overboord, maar de Hillegonda was reeds te ver weg en de meeuwen, die in groten getale ons schip omzwermden waren hem voor.

Die dag zette Bakker, de tweede machinist een beug uit, vier lijnen met angels ongeveer vijftig vadem lang. Makreel, door de haringvissers als vrij waardeloos beschouwd, diende als aas. Toen de beug na het avondeten werd ingehaald bleken er drie haaien, twee kabeljauwen, een leng en een vleet het slachtoffer van te zijn geworden. De haaien werden terug in zee geworpen. De Nederlandse vissers houden niet van haaienvlees.

Tegen de middag gingen wij onder stoom. Overal in de buurt zagen we de kleine scheepjes opstomen in allerlei richtingen, totdat zij zich ergens op zee in kleine groepjes verzamelden. Ook wij kwamen in zo'n kluwen van schepen terecht, de schepen van „ons kantoor". Een van deze zou morgen de terugreis naar Nederland aanvaarden en alle andere loggers moesten nu hun kantjes overgeven aan deze logger, de jager.

Het drijvende dorp was nu hard aan het werk.

Overal op zee zagen wij de schepen bij elkaar liggen, de masten van de jagers met hulp van de donker omgetoverd in hijskranen, waarmede de volle kantjes aan de voorkant van het schip naar binnen werden gehaald, terwijl aan de achterzijde lege tonnen werden teruggegeven. En terwijl de schippers boven op de brug een praatje maakten gaven de leden der bemanning brieven mede naar huis of rolden sigaretten van elkaars tabak. Bijna iedereen heeft vrienden of familieleden op de andere schepen en daarom is dit praaien altijd een genoeglijke afwisseling.

Binnen het uur waren de kantjes overgegeven, waarna ieder weer naar zijn eigen plaats terugging en het onderling contact alleen nog maar via de radiotelefoon mogelijk was. Ons schip was weer leeg, maar gelukkig bleef het die dag mooi weer en zelfs mijn zeezieke reisgezel vertoonde voor het eerst zijn neus weer eens aan dek. In de nacht wisselde het weer echter. Er kwam een stevig briesje opzetten en het geschommel begon opnieuw, begeleid door geschuif van mijn strozak en het gebons van mijn hoofd en voeten tegen de wanden. De vangst was zeer slecht, slechts vijf kantjes en het is daarom goed te begrijpen, dat de schipper mij om drie uur 's nachts weer van mijn strozak kwam halen om te telefoneren met zijn collega's benieuwd hoe die het er afgebracht hadden.

„Zet dat ding 's af", riep de schipper door de spreekbuis, daarbij doelend op de installatie voor het opladen van de accu's. „Ik moet gaan kraaien".

En hij ging kraaien.

„Hallo Gezina, Hallo Gezina? Hier de Hennie, Hier de Hennie, ontvangt U mij? Over."

En het antwoord: „Hallo Hennie, hallo Hennie, hier de Gezina, ik versta je best. En vertel 'ns is het bij jullie ook zo slecht geweest met de vangst?"

Tot zijn geruststelling hoorde Arie Visser, dat ook de andere schepen een zeer slechte vangst hadden, sommige zelfs maar twee kantjes.

En toen bleek het grote nut van de Philips scheepsradio installaties voor de zakelijke belangen van de schippers en reederijen. Want het bleek wel dat op deze plaats geen haring meer zat en er dus naar andere visgronden moest worden uitgezien. Vroeger moest men maar op goed geluk af de ankers lichten en zo lang kruisen tot men weer eens op de haringscholen stootte. Nu belde de schipper eenvoudig een aantal andere loggers op.

Het resultaat van al dit getelefoneer was, dat wij vroeg in de morgen gingen opstomen naar het Westen. Urenlang, dwars op de zeeën. Met een lege schuit op de woelige wateren van een naar landrottenbegrip stormachtige zee.

En in Nederland heerste een kleine hittegolf, volgens de radio.

UIT HET KATHOLIEKE SPORTKAMP.

Als men op dit ogenblik een punt wil roeren, dat volop in de actualiteit staat, dan is het wel de betrekkelijk geringe technische successen, die de elftallen der R.K. sportverenigingen in de KNVB bereiken.

Wanneer men zo ziet, dat wat de hoofd-afdeling betreft, de elftallen op enkele uitzonderingen na in de lagere regionen verkeren en de resultaten in de afdeling nogal wisselend zijn, dan komt bij velen de vraag op wat van die geringere technische betekenis dan wel de oorzaak zou kunnen zijn.

Men zou het ook anders kunnen stellen en kunnen zeggen, waarom hebben de katholieken, die hier in Amsterdam éénvijfde van de totale groep voetballers uitmaken, niet eenvijfde van de eerste klassers, eenvijfde van de tweede klassers, enz. Wij zouden dus ten minste een eerste klasser, een tweede klasser, enkele derde klassers enz. moeten hebben. De rekensom zou juist zijn, als de twee groepen dezelfde samenstelling zouden vertonen. Dit nu is naar onze mening niet het geval. Allereerst is de instelling van de katholieken op de sport een andere dan bij de neutralen. Wij achten immers de sport van veel minder belang. Het blijft bij ons een soort genoegelijkheidsvoetbal, men mist de concentratie omdat in katholieke kringen de aandacht op vele andere zaken wordt gesteld. Ten tweede is de keuze der katholieken beperkt. Wij accepteren alleen die spelers, die ook in godsdienstig opzicht tot het lidmaatschap van onze vereniging kunnen worden toegelaten. Bovendien zullen katholieken, die hun plichten wat slapjes opnemen, het katholieke klimaat onzer verenigingen niet eens prefereren. Ten slotte is ook de technische keuze van andere gesteldheid, omdat de katholieke sportbeweging als jeugdbeweging alle behoorlijke jongens accepteert, ook al zullen het technisch nooit geen behoorlijke spelers worden, terwijl aan de andere zijde wel degelijk een selectie wordt toegepast. Bovendien ligt de doorsnee leeftijd van de spelers in de katholieke vereniging beduidend lager dan in neutrale kringen. Men behoeft de elftallen in het veld maar eens te bezien, om dat verschil te constateren. Wanneer bij ons spelers verloofd raken, valt een klein deel af, een groot deel vertrekt wanneer zij huwen en wanneer de kinderen komen — waarvan het tijdstip der komst en het aantal ook afwijkt — komen de meeste spelers bij ons niet meer uit. Dit alles hangt weer samen met onze speciale opvatting van gezin en huwelijk, waarbij verder nog het gehele katholieke organisatieleven is ingesteld op de scheiding tussen jongens, jongemannen en gehuwde mannen. Hoe zou men b.v. gehuwde spelers kunnen vragen voor de wekelijkse avonden voor technische training en mentale training, voor clubavond en wekelijkse wedstrijd? Dit alles moge voor ongehuwde spelers goed zijn, hoewel die ook al niet zo technisch ingesteld zijn — voor vaders van jonge gezinnen lijkt ons dat niet mogelijk en ook niet goed. De tijd van actief-speler moet daarom wel korter zijn, dan elders. Maar, zal men zeggen, dit alles geldt toch niet voor de junioren en adspiranten, hoe is het nu mogelijk, dat daarin toch ook een klasse verschil valt vast te stellen.

Ook hier gelden de twee eerste argumenten nl. de beperktheid van keuze en andere instelling op de sport. Bovendien hebben de katholieke verenigingen niet die technische mogelijkheden, wat terreinen en training betreft. Dat het niet-uitkomen van R.K. elftallen tegen neutrale elftallen een handicap zou zijn, is moeilijk aan te nemen, de senioren spelen nu al zes jaar gemengd en het gaat steeds meer bergafwaarts. Niettemin is het gemengd spelen der jeugd merkwaardiger wijze een begeerd goed, want zou het Episcopaat het veto hiertegen opheffen — ook zonder dat het van opinie veranderd zou zijn, — gemengde jeugd-competities werden een feit!

Ook bij de jeugd wordt ten aanzien van de godsdienstige gesteldheid bepaalde eisen gesteld, terwijl die juist omgekeerd werken ten aanzien van de technische eisen die de neutrale sportbeweging stelt. Vervolgens heeft men in onze kringen de ook nog de — als men het zo noemen mag — concurrentie van het Algemeen Vormend Jeugdwerk. Vervolgens is naar onze mening de sport hier altijd meer een bijkomstig iets door opvoeding en instelling dan in de andere kringen. De onjuiste mening van te bereiken gelijke sterkte schuilt naar onze mening vooral in het gelijk stellen van de twee bevolkingsgroepen — Katholieke en niet-Katholieke — die in dit opzicht niet gelijk is. In vele andere opzichten zeker wel, als een tiende van de Nederlandse bevolking een bril draagt, dan zal dit zeer zeker ook wel een tiende zijn bij de katholieke groep, doch het kindertal is een katholiek gezin — om een sprekend feit te noemen — is anders en het percentage van de katholieken, dat b.v. een einde olo a HBS wat lager liggen dan in niet-katholieke kringen.

Iets anders is natuurlijk of de technische grens nu al bereikt is. Dit lijkt nu van niet. Wanneer de spelers die daarvoor wel gelegenheid hebben, zich meer voor de technische zaak zouden geven, zou ongetwijfeld wel meer bereikt kunnen worden. De apathie en inertie die zo veel op verenigingsgebied voorkomt, heeft ook de invloed op de katholieke sportverenigingen niet gemist. Voeg daar nog bij, dat de spelers van jongsafaan in onze kringen wordt voorgehouden, dat de sport slechts middel en geen doel is, dan staat men al spoedig klaar zich niet al te best in te spannen. Natuurlijk zou het ook voor het aanzien der Katholieke Sportbeweging van veel belang zijn, als men ook op sport-technisch gebied paedagogisch gebied mogen wij ons wel op zekere voorsprong beroemen. Ten slotte moet men natuurlijk niet al te veel gewicht aan de techniek toekennen, men kan best gezellig dammen of schaken zonder nu bepaald aspiraties naar de hoogte van Keller of Dr. Euwe te krijgen, in al deze dingen moet het juist midden worden bewandeld en bij een onderwerp als het onderhavige wel alle interne en externe oorzaken worden overwogen.

(S. C. Amsterdam).

Nederlandse onderwijzer heeft een taak in Indonesie

Positie blijft aantrekkelijk.

Er is in Indonesië voor de Nederlandse onderwijzer een belangrijk en invloedrijk taak weggelegd, want het onderwijs in Indonesië moet zich snel uitbreiden, zal het land beantwoorden aan de eisen van een moderne staat. Hier is de Nederlandse onderwijzer bij nodig. Niet alleen omdat wij dit denken, maar eveneens zeer omdat de Indonesiër daarvan overtuigd is en onze hulp zal vragen.

„Ik zal graag zien en God danken als er straks, wanneer uitzending mogelijk is, vele en van de allerbeste onderwijzers naar Indië gaan", aldus sprak de oud-Minister P. A. Kerstens, die eens de hoogste post bij het departement van Onderwijs in Nederlands-Indië bekleedde, op de Woensdag te Zwolle gehouden druk bezochte Sallandse Katholieke Onderwijzersdag.

Sperker zei: „De Nederlandse onderwijzer, die geloof in de toekomst heeft, zal het er straks beter hebben dan ooit. Hij moet niet, zoals in het verleden, gaan in de status van lid van de „upper tenthousand" van Nederlands-Indië, maar als Nederlander, die naar Indonesië gaat om het volk te dienen dat oprecht is, volgzaam en intelligent en dat verlangt naar ontsluiting van zijn land.

De Nederlandse onderwijzer, zeer in het bijzonder de katholieke, kan hier een onschatbare missie vervullen, want er dreigt daar een groot gevaar voor cultuurontwrichting. Als de katholieke onderwijzer er komt met al zijn kennis en de Westerse cultuur van het Christendom, dan kan hij in belangrijke mate bijdragen tot behoud van ons mooi Indonesië.

Toen dertig à veertig jaar geleden een Nederlands onderwijzer in Indië aan wal stapte, was hij op zijn nieuwe status voorbereid. Hiertoe werkte de regering mede door hem eerste klas overtocht te verschaffen en op de boot leerde hij lid worden van de kleine intellectuele bovenlaag, die hoog boven de millioenenmassa uitstak.

In het binnenland behoorde hij tot élite-milieu, dat gevormd werd door de regent, de controleur van binnenlands bestuur, de dokter, garnizoenscommandant en administrateur. Hier had de Europese onderwijzer iets van een grand seigneur. De Nederlandse onderwijzer verwierf aanzien en hoge achting bij de Europese bevolking in Indië, maar niet minder bij de inlanders, wier kinderen alleen bij zeer hoge uitzondering op de Nederlandse school werden toegelaten.

Het was voor de inlandse ambtenaren een zaak van het hoogste belang dat hun kinderen op afzonderlijke middagcursussen de Nederlandse taal leerden, omdat dit de weg ontsloot naar sociale vooruitgang, waardoor hun nageslacht kon opgenomen worden in de rangen der aanzienlijken en kon verkeren in de Westerse sfeer. Dit alles bracht de onderwijzer tot welstand en hoog aanzien. Als gevolg van de politiek van Van Heutsz werden in 1907 voor de inlanders Nederlands-Indische en Nederlands-Chinese scholen gesticht. Tot 1936 was het voorschrift dat een Nederlands onderwijzer aan het hoofd moest staan.

Afbraak.

Met de oprichting van die scholen was de tijd van neergang in de onderwijzerspositie aangebroken. Er ontstond een teveel aan onderwijzers en dit betekende inflatie. Er is nog wel een korte tijd van hoogconjunctuur geweest omtrent 1928, maar dit was een gevolg van een tijdelijk neverschijnsel. Na 1929 begon in Indië meer dan in enig ander land de afbraak van het onderwijs en van de onderwijzerspositie.

De rigoureuze inkrimping en salarisherziening in 1934 verbrak waarschijnlijk de lijn welke de positie van de onderwijzer gelijk stelde met die van kapitein in het leger. De Nederlandse onderwijzer, met zijn degelijk aard en verantwoordelijkheidsgevoel heeft prachtig werk in Indië gedaan.

Wanneer er bij de inlanders geen vijandigheid tegenover de Nederlanders bestaat, maar wel achting, dan is die te danken aan de Nederlandse onderwijzer. Hoewel de positie van de Nederlandse onderwijzer in Indië achteruit is gegaan, zij is altijd nog zeer eervol en aantrekkelijk, ook om de snelle promotie die in Indië mogelijk is. De heer Kerstens besloot met een blik in de toekomst, waarvan in de aanvang van dit verslag sprake is.

In de ochtendbijeenkomst werd besloten een telegram van hulde en aanhankelijkheid te zenden aan Z. Eminentie Johannes kardinaal De Jong, waarna frater Bellarminus uit Utrecht een inleiding hield over het onderwerp „Langs de andere weg", waarmede de inleider een practische en eenvoudige opvatting trachtte te geven van het godsdienstonderwijs-vernieuwingsprobleem.

(Volkskrant).